

Anja Štefan

drobtine
iz mišje
doline

Gradivo pripravili
Ajda Sitar in Tanja Lužar

Drobne miške so s svojim pogledom na svet še kako velike

Skozi igro (besed) opazujejo svet okoli sebe, njegove svetle in manj svetle plati. Igrivost in ritmičnost pesmi, ki najmlajšim nevsiljivo ponujajo vrline, kot sta iskrenost in lepota, bosta zaživel v lutkovni podobi.

Mišja dolina iz zbirke Anje Štefan se je razširila na oder, miške so prilezle v hiško, na travnike, polja in v gozdove. Predstava majhnih mišk za majhne otroke, z namigi, kako se znajti v velikem svetu. Z vsemi svetlimi in temnejšimi toni nas spodbuja: *Le pogumno, le za mano, kmalu bomo našli hrano, ne le hrano, boljši svet, kjer nam lažje bo živeti*.

Predlogi za pripravo na ogled predstave

Drobtine iz mišje doline je zbirka pesmi avtorice Anje Štefan, za katero je avtorica prejela nagrado večernica, nagrado Večera za najboljšo otroško in mladinsko literaturo. Avtorica ilustracij je priznana ilustratorica Alenka Sottler. Zbirka je ob večernici prejela številne druge nagrade, med drugim nagrado za najlepše oblikovano knjigo, zlato hruško za izvirno slovensko mladinsko literaturo, nominacijo za knjigo leta ...

Vodila za obravnavo po ogledu

Prepoznavanje in puščanje sledi v naravi

V predstavi se večkrat pojavijo sledi mišk, ki drvijo pred mačko, iščejo hrano ali pa kar boljši svet.

Miške ste zagotovo že kdaj srečali. Kaj pa njihove sledi oziroma stopinje?

Kaj pa sledi kakšnih drugih živali? Katerih?

- ☀ Odpravite se na sprehod v naravo in opazujte tla. Zagotovo boste opazili odtise različnih stopinj ... poskušajte ugotoviti, komu pripadajo.
- ☀ Doma lahko izdelate igro povezovanja. Na eno kartico narišite žival (miška, mačka, pes, ptič ...), na drugo njene stopinje. Kartice premešajte, nato pa jih smiselno sestavite v pare.

Kako pa izgledajo naše, človeške sledi in kje vse jih puščamo? Pravzaprav povsod. Sprehodite se po mivki, blatu ali snegu in primerjajte odtise med seboj.

Likovno ustvarjanje

TISK OZIROMA GRAFIKA

Tisk je predstavljal pomembno vlogo pri nastajanju predstave. Avtorji so se posluževali enostavnih in zanimivih tehnik, v katerih se lahko preizkusite tudi sami.

ODTISKOVANJE DELOV TELESA

S tempera barvo si namažite del telesa (prst, dlani, stopala ...) in ga odtisnite na poljubno podlago (list papirja, blago ...).

Če je otrok več, lahko odtiskujejo dele telesa na večji format; tako nastane zanimiva kompozicija.

Iz prstnih odtisov lahko ustvarite majhne miške – ideje boste zagotovo našli v knjigi *Drobtine iz mišje doline*.

TISK S PEČATNIKI

To je preprosta in zgodovinsko najstarejša oblika odtiskovanja. V predstavi ste lahko opazili, da so igralci tiskali v živo. Za ta pečat so uporabili les in peno.

Za izdelavo vaših pečatnikov pa lahko uporabite krompir, pluto, lesene deščice, gumo ali stiropor. Pečatnik oblikujete, ga namažete s tempera barvo in odtisnite na poljubno podlago.

TISK S ŠABLONAMI

Preproste šablone lahko izdelate tako, da si na trši papir narišete motiv in ga nato izrežete. Pripravite lahko pozitivne šablone, pri katerih polagate izrezane like na podlago in barvate okoli njih, ali negativne šablone, pri katerih morate paziti, da pustite okrog izrezanega motiva dovolj debel rob za nemoteno barvanje.

V gledališkem listu predstave je pripravljena šablona za odtiskovanje miši.

TISK Z NARAVNIMI MATERIALI

Material, ki ga izberete za tiskanje, mora biti dovolj velik, delno ploščat in razgibanih površin, da ga lahko namažete in nato tiskate na različne podlage. Odtiskujete lahko koruzo, cvetje, jabolka, kamne ..., ki jih namažete s tempera barvo in nato odtisnete na poljubno podlago.

Odtisnjeno sadje (limone, jabolka, hruške ...) lahko zvijete in shranite v kozarcih za vlaganje. Ko »vložite« dovolj odtisnjene sadya, lahko iz tega ustvarite otroško shrambo.

Igre z mišmi

SLEPE MIŠI

Preprosta igra, pri kateri nekoga v skupini določite, da bo slepa miš. Oči mu prevezete s temnim trakom ali šalom in ga zavrtite okoli njegove osi. Ostali se razbežite in slepa miš vas mora ujeti.

MIŠKINA HIŠKA

Igra, pri kateri mora sodelovati neparno število otrok. Razdelite se v pare (eden ostane sam) in prvi v paru stoji razkoračno (miškina hiška), drugi počepne ob njem (miška). Tisti, ki je brez para, je prav tako miška. Na določen znak, vse miške menjajo hiške, vendar vsakokrat najpočasnejša miška ostane brez hiške.

MAČKA IN MIŠ

Na tla položimo ali narišemo obroč, ki predstavljajo mišje luknje. V vsakem

obroču je več mišk, ki tekajo na obisk k drugim miškam. Med luknjami se plazijo mačke, ki skušajo ujeti miši, ki so zunaj luknje. Mačke naj bodo označene (lahko si nadenejo mačja ušesa).

PISALNI STROJ

Mišje zgodbe v naši predstavi se začnejo s pisanjem na star pisalni stroj. Pisalni stroj je mehanična ali električna naprava z naborom tipk. Kadar stisnemo na določeno tipko, se odtisne določena črka. Skupina otrok lahko ustvari veliki pisalni stroj. Vsak otrok drži pečatnik ene izmed črk v abecedi, pred njim je posoda z barvo, kamor namaka črko. Najstarejši otrok ali odrasli kliče črke in otrok s poklicano črko jo odtisne na velik kos papirja, na katerega tiska vsak svojo črko.

O ekipi ustvarjalcev

Anja Štefan

AVTORICA SLIKANICE

Anja Štefan je zaključila študij slovenistike in anglistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani in nato magistrirala na področju folkloristike. Deluje kot samostojna umetnica, piše pesmi, pravljice in uganke, namenjene predvsem otrokom. Med njena najbolj znana dela sodijo *Melje, melje mlinček, Lonček na pike, Bobek in barčica, Sto ugank, Gugalnica za vse, Svet je kakor ringaraja, Drobtine iz mišje doline ...*

Njena dela so pogosto uprizarjana v lutkovnih gledališčih, prav tako pa je zanje prejela številne nagrade (Levstikova nagrada, 2001 in 2007, zlata hruška, 2014 in 2018, nagrada Ljubljana bere, 2008 in 2010, nagrada slovenske sekcije IBBY, 2019).

Za slikanico *Drobtine iz mišje doline* je prav tako prejela številne nagrade: večernica, zlata hruška in nagrado Kristine Brenkove.

Alenka Sottler

ILUSTRATORKA

Alenka Sottler je po končani Srednji šoli za oblikovanje v Ljubljani študij nadaljevala na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, kjer je opravila podiplomsko specializacijo iz slikarstva, ki se mu je posvetila takoj po študiju. Leta 1986 je začela ustvarjati ilustracije za revijo Kekec in se odtlej posvečala predvsem tej zvrsti.

Je članica Združenja ilustratorjev v New Yorku, za svoja dela pa je prejela številne domače in tuje nagrade, med drugim plaketo in več priznanj Hinka Smrekarja, nagrado za odličnost na Bienalu evropske ilustracije na Japonskem, nagrado na bolonjskem knjižnem sejmu v Italiji, nagrado Prešernovega sklada, zlato medaljo Združenja ilustratorjev v New Yorku ..., letos pa je prejela tudi Levstikovo nagrado za življenjsko delo.

Nika Bezeljak

REŽISERKA

Nika Bezeljak, režiserka iz Maribora, je študij gledališke in radijske režije na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani zaključila leta 2009 in od takrat ustvarila več kot dvajset uprizoritev. Deluje tudi kot producentka v kolektivu Momenta in Intimnega odra GT22. Svojo prvo lutkovno predstavo je režirala takoj po študiju: *Tinko Polovinko* (2009, Škuc in Zavod Kult), po tem pa še: *Mož, ki je sadil drevesa* (2012, LGM), *Kocke* (2012, LGM), *Letni časi* (2014, LGM), *Žabe so žabe* (2015, LGL), *Na luno z Zvitorepцем, Lakotnikom in Trdonjo* (Moment, Razvoj, GT22), *Bela kamela* (2017, LGM) ter *Čuk na palici* (2015, Moment, Maribor, Kulturni zavod Kult, Ljubljana), za katero je na 9. bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije skupaj z ekipo prejela nagrado za sozvočje glasbe z drugimi uprizoritvenimi elementi.

Ajda Sitar

AVTORICA LIKOVNE PODOBE

Ajda Sitar je zaključila dodiplomski študij na Oddelku za likovno umetnost Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, kjer trenutno zaključuje magistrski študij. Sodelovala je na več skupinskih razstavah, vodi ustvarjalne delavnice za otroke, mladino in odrasle ter se v prostem času ukvarja s sitotiskom, vezanjem, ilustracijo in uporabno umetnostjo.

Sodelovala je z Umetnostno galerijo Maribor, kjer je s projektom *Tactus* (tip, aktivnost, kreativnost, tim, umetnost, slepota) skušala vizualno umetnost približati slepim in slabovidnim ter vodila po razstavah in pripravljala kreativne delavnice za otroke, z Založbo Pivec, kreativnim gledališče ECI PECL, z Zavodom KusKus. Trenutno sodeluje z VDC Polž, kjer vodi ustvarjalne delavnice za osebe z motnjo v duševnem razvoju.

Laura Zafred

AVTORICA GLASBE

Laura Zafred je po končani Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani nadaljevala študij violine na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri prof. Moniki Skalar, sočasno pa pričela z učenjem solo petja pri prof. Darji Švajger. Med študijem in po njem se je dodatno izobraževala pri različnih pedagogih, na različnih področjih: pri prof. Vilmosu Szabadiju (violina), prof. Kristini Oberžan, Nataši Nahtigal, Joshu Alamouju (Speech Level Singing), pri Mojci Horvat (jazz balet), Marisi Carnesky (kabaretni performans) ... Sodelovala je z različnimi izvajalci pri različnih glasbenih projektih: pri snemanju albuma s Siddharo (Rh-), Rokom Golobom (the Story of Laxeno), s Simboličnim orkestrom Terra Folka ter drugimi. V muzikalu *Briljantina*, v produkciji Šentjakobskega

gledališča in režiji Mojce Horvat, je nastopila v glavni vlogi, ki ji je odprla pot v gledališče. Med letoma 2006 in 2012 je redno sodelovala v muzikalih Mestnega gledališča Ljubljanskega: *Goslač na strehi*, *Kabaret*, *Sugar – nekateri so za vroče*, *Pomladno prebujenje*, *Čarovnice iz Eastwicka* ter pri glasbenem projektu *Časovni stroj*. Skupaj z Maticem Smolnikarjem ustvarja znotraj dueta Malunca, ki je leta 2012 pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija izdal svoj prvenec *Klaviatura lastovk* z uglasbeno poezijo Cirila Zlobca. Duet je nastopil na najrazličnejših odrih po vsej Sloveniji, med drugim v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma na prireditvi *La vie en rose* in Studiu 14 RTV Slovenije z neposrednim radijskim prenosom koncerta. Leta 2013 je bila v koprodukciji z gledališčem Škuc soavtorica glasbe in gledališke postavitve Pajacek in punčka avtorja Kajetana Koviča ter nastopila v vlogi Pajacka. Predstava se je uvrstila v redni program Zlata paličica Lutkovnega gledališča Ljubljana. Leta 2015 je v koprodukciji z Niko Bezeljak, ki je predstavo tudi režirala, ter Kulturnim zavodom Kult soustvarila lutkovni kabaret *Čuk na palici* Svetlane Makarovič. V predstavi je sodelovala v vseh njej ljubih disciplinah: od petja, igranja, plesanja do igranja violine, aranžiranja in postprodukcije. Multidisciplinarnost odrskega nastopanja jo neskončno osrečuje in če bi bilo po njeno ... bi do konca svojih dni počela samo še to.